

Universal Declaration of Human Rights - Waama

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Yirisaro fɔ̌ku consiroma āduriya mii

[Preamble]

Ti ka cɔ̌te maa yissaro Fɔ̌ku mii da ta neki sa o i se o yon; o i Fɔ̌ da i o daari;

Ti ka cɔ̌te maa nɔ̌re yirisaro ta yaate kpɛmma boma mii, da neki-di panto o se o yon o i Fɔ̌ da i o daari;

Tika cɔ̌te maa yirisaro Fɔ̌ku ta wiri, da neki-di nɛe yiro ta bo, o nukpiikiba ñ yi o tetin-na;

Ti ka turi ti cɔ̌te maa kpeeto tɔ̌kitibu ta daari tinkpanne na de tɔ̌re;

Ti kanka cɔ̌te maa pe na do bà ta da i biinni Fɔ̌ku ñ sooki ku yi bà daari-na;

Ti ka cɔ̌te maa ānduriya kaatooya, yaa ta yau na yirisaro Fɔ̌ku darima yaama ya ta yembiri da seena ya ñ kaate ya ñ yūrun sabare-de ta yau-na maa yirisaro Fɔ̌ku daari-ma yaama ya te de:

Pɔ̌pɔ̌ma (1)

Yiriba na bà sikindo dare bà mɛeri, da seena yirimma mii bà ta da i neki bà tɔ̌ba.

Yennema (2)

Yirisaro ba o wan, nɛe o ta bo, da nekidi o i yinri maa o ta da i Fɔ̌ da sooki da i o daarina.

Taremma (3)

Yirisaro Fɔ̌ku na kù consiroma yi yonda pɔ̌pɔ̌ra-di boma-mii.

Naasemma (4)

Yirisaro o ba da i Fɔ̌ sa yombitu.

Nuūtemma (5)

Da ba tiri sa yiro ñ yi Fɔ̌ pɔ̌ntu na yaroobu-mii yaŋisi tori.

Kparitemma (6)

Yirisaro nɛ o ta Fɔ̌ o i tem o yirimma tori.

Berentemma (7)

Yiraba mɛ-di bà maasi booti yaama consiroma mii, batisima paa.

Neitemma (8)

Yirisaro ba o wan ñ boti sa o bibi o ñ yirimma booti dannamii, o ka mɛende sa bà neki bà o di wɛenu yaŋisi tori.

Weitemma (9)

Da ba tiri sa bà finni yirisaro, karan o yeri o tiɲu yaɲisi tori.

Piika (10)

Yirisaro ba o wan bà ka o pɛɛ yaama sa o maa ba wɛɛnu; bootidamu teera yeembe bà o ò yire ma mii.

Piika na ma yon (11)

Yirisaro ba wan bà ka o pɛɛ yaama, sa booti-dana teera maa cɔɔte ba mɛɛnde sa o daari-di da mɛɛna-di o ò yirimma maa o ta mu ò boti bà o ma kpinsire yiri kutire nuɲa.

Piika na ma yenni (12)

Yirisaro ba o wan, o ò yeete mii, tɔ dɛɛyoŋo ka ò o yasire-ti yaɲisi tori, o da sooki-di o wo bo bootu.

Piika na ma taari (13)

Yirisaro ba o wan, o ò yeete mii, tɔ dɛɛyoŋo ka ò o yasire-ti yaɲisi tori, o da sooki-di o wo bo bootu.

Piika na ma naasi (14)

Yirisaro bà ka o tɔŋe o ò tinkpaanne, o da sooki-di o kori tinkpaandɛɛnde.

Piika na ma nun (15)

Da neki-di sa yiro ba o wan, o i boti tinkpaanyeetande.

Piika na ma kparun (16)

Yirisaro, ti yon-di; do ba o wan na pe ba o wan bà da sooki-di bà mansa. Sa bà yeema yi bà daari-na, da i bà yeetitɔɔba na bà tinkpaanne nukpiikkiba da i bà tetirina.

Piika na ma beren (17)

Yirisaro o ka bo o yon, ya na tɔɔba kari; da neki sa o i boti o ò yonandenda.

Piika na ma nei (18)

Yirisaro ba o wan o tan da sooki-di o yori maa ota bansiti yirikutire-mii, yi yeema sooki ma i daari-na.

Piika na ma wei (19)

Yirisaro tan ba da i dɔɔsi-ti sa o tɔke tɔɔba dabaru wo o ta yindi wo ka pori.

Piisu yenni (20)

Yirisaro ba o wan o ò baɲa ka o pɛ, o da sooki-di o yuɲi kaatorede mii o ta neki.

Piisu yenni na ma yon (21)

Yirisaro, da neki o i yinri maa o ò tinkpaande yaama ta coonni, o i pukiri yerisu su den nɔɔre dè tan tara o peeke. Da tori mari ba saba dosibu ka bo, o tara taka o nɛ doo na o ò baɲa kà yon sabare-de o ta neki.

Piisu yenni na ma yenni (22)

Yirisaro yon wēerun ba o ñ seku boma mii, da seena yiriba ta da i tetina bà tɔɔba Fɔɔku sooki ku yì bà daari-na.

Piisu yenni na ma taari (23)

Yirisaro ne o ta Fɔ, da neki o tondi yerika ka o ta da i pukiri sɔɔtima.

Na tɔɔba kari yi ta ka pukiri, yi cɔntu i mɛɛ, yi nɔɔya i mɛɛ, yi yeriŋa sooki ka i coonna tirima.

Piisu yenni na ma naasi (24)

Yerento ba o wan da neki-di o ñ yerika yuure cɛ bà ta o pɛ Fɔɔsima, o sooki o fakina tinkpaantɔya tɔya o tɔse na o yon maɲima na simma.

Piisu yenni na ma nun (25)

Yirisaro boma ka o ñ yeri-na, da neki-di sa o ñ simma mii, tɔɔba ño teete-na; maa o ñ Fɔɔku ta da turi ku o daariki-na.

Bisu, da kpa na su dɔrima sari su ñkutina, da sɔɔti-di sa yirikuriba yii su tetiri-na.

Piisu yenni na ma kparun (26)

Yirisaro ba o wan, da neki o taka kɔɔrima.

Kɔɔribi muyi demma i tirasi-di. Kɔɔri kpɛena tookima maa, da bo yiro yimma na o ñ wēerun yin-di.

Kɔɔrima takoma-di da seke yiro ñ tana simma, o sooki o Fetima o ñ yon o neke na yirisari tɔ, Fɔɔku sooki ku i daari-na ãduriya mii.

Piisu yenni na ma beren (27)

Yiro ba o wan da sooki-di o tonni o ñ borika basima dendan o da sɛsɛsi, dà ba peena.

Piisu yenni na ma nei (28)

Ba wan da yɛembɛ-di o sɔ o ñ yirimma, maa den tori yaama den nɔɔre sabare-de ta tuuri maa, da sooki da i na yonda munda.

Piisu yenni na ma wei (29)

Yiro o ka bo tɔɔba mii, o nɔɲɛ o ñ yɛemboma tɔɔsɛ bà demma maa yi Fɔɔku ta da i coonna sɔɔtima, ku daarima tori ma-di ba wan ta da i yinri o tɔ parade, sa maa ãduriya kaatookpɛende dè ta yauna yirisaro Fɔɔku yaama ta maa neki.

Piisu taari (30)

Da paa sa yonjo ya tin tinkpaanyonde nɔɔ yaama ñ ciisi ya de peti sabare-de den yaama; ma den tori da ta i ãduriya kaatookpɛende nɔɔ Fonne.